

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivanky Havlíkové a soudců JUDr. Naděždy Řehákové a Mgr. Martina Kříže v právní věci žalobce: **L. K.**, bytem P. 5, Z. 1120/6, zast. Mgr. Barborou Kubinovou, advokátkou se sídlem Praha 3, Milešovská 1312/6, proti žalovanému: **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**, se sídlem Praha 1 – Malá Strana, Karmelitská 529/7, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu,

t a k t o :

- I. Řízení se zastavuje v části, ve které se žalobce domáhal, aby bylo žalovanému zakázáno pokračovat v zásahu spočívajícím v nepředložení spisu ministrovi školství, mládeže a tělovýchovy jako nadřízenému orgánu ve lhůtě k tomu určené poté, kdy žalobce podal stížnost na postup při vyřizování žádosti ze dne 14.7.2015 v níž si stěžuje na postup při vyřizování jeho žádosti o poskytnutí informací ze dne 26.6.2015, evidované u žalovaného pod č.j. MSMT-25062/2015-1.
- II. Určuje se, že zásah žalovaného do práv žalobce spočívající v nepředložení spisu ministrovi školství, mládeže a tělovýchovy jako nadřízenému správnímu orgánu ve lhůtě k tomu určené poté, kdy žalobce podal stížnost na postup při vyřizování žádosti ze dne 14.7.2015, v níž si stěžuje na postup při vyřizování jeho žádosti o poskytnutí informací ze dne 26.6.2015, evidované u žalovaného pod č.j. MŠMT -25062/2015-1, byl nezákonný.

- III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 18.456,- Kč do jednoho měsíce od právní moci rozsudku k rukám jeho zástupkyně Mgr. Barbory Kubinové, advokátky.

O d ů v o d n ě n í

Žalobce se žalobou ze dne 23. 7. 2015, došlou soudu dne téhož dne, domáhal ochrany před nezákonným zásahem žalovaného, spočívající v nepředložení spisu ministroví školství, mládeže a tělovýchovy, jako nadřízenému orgánu poté, kdy žalobce podal stížnost ze dne 14.7.2015 na postup při vyřizování žádosti (dále jen „stížnost“), v níž si stěžoval na postup při vyřizování jeho žádosti o poskytnutí informací ze dne 26. 6. 2015, evidované u žalovaného pod č. j. MSMT-25062/2015-1 (dále jen „žádost o informace“), v níž žádal o poskytnutí informací:

- seznam čísel jednacích či jiných jednoznačných identifikátorů, kterými byl nebo je označen každý jednotlivý dokument, který se nachází nebo se někdy nacházel ve spisu evidovaném u MŠMT pod č. j. MSMT-31855/2014-1
- seznam čísel jednacích či jiných jednoznačných identifikátorů, kterými byl nebo je označen každý jednotlivý dokument, který se nachází nebo se někdy nacházel ve spisu evidovaném u MŠMT pod č. j. MSMT-31891/2014-1
- seznam čísel jednacích či jiných jednoznačných identifikátorů dokumentů, které byly odebrány ze spisů evidovaných u MŠMT pod č. j. MSMT-31891/2014-1 a pod č. j. MSMT-31855/2014-1 a to včetně dat, kdy k odebrání došlo.

Žalobce tvrdil, že lhůta podle § 14 odst. 5 písm. d) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o informacích“) marně uplynula dne 13. 7. 2015. Z toho důvodu podal žalobce k žalovanému jako povinnému subjektu (dále též „povinný subjekt“) stížnost, v níž se podle § 16a odst. 1 písm. b) zákona o informacích domáhal, aby nadřízený orgán, kterým je ministr školství mládeže a tělovýchovy (dále jen „ministr“) podle § 16a odst. 6 písm. b) citovaného zákona přikázal povinnému subjektu, aby žádost ve stanovené lhůtě vyřídil. K tomu poukázal na ust. § 16a odst. 5, 8 zákona o informacích podle kterého je stížnost se spisovým materiálem povinný subjekt povinen předložit nadřízenému orgánu nejpozději do 7 dnů ode dne, kdy mu stížnost došla, od chvíle předložení stížnosti nadřízenému orgánu je nadřízený orgán povinen o stížnosti rozhodnout nejpozději do 15 dnů. Stížnost žalovanému došla dne 14. 7. 2015, byl ji tedy povinen předložit nadřízenému orgánu se spisovým materiálem nejpozději do 21. 7. 2015. Stížnost však nebyla ministroví předložena ani ke dni podání žaloby, tj. do 23. 7. 2015. Žalovaný je tedy nečinný při předání spisu. Dokud nebude stížnost nadřízenému orgánu předána, nezačne plynout lhůta k rozhodnutí o stížnosti, tedy ani nemůže vzniknout nadřízenému orgánu povinnost o stížnosti rozhodnout. Žalobce se tak nemůže domáhat vydání rozhodnutí o stížnosti postupem podle § 79 a násl. s. ř. s. Žaloba na ochranu před nezákonným zásahem je proto jediným prostředkem, který v této situaci může žalobce využít k odstranění nečinnosti žalovaného (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2005, č. j. 6Ans 1/2004-70 a 6As 129/2014 ze dne 20. 5. 2015).

Dne 20. 7. 2015 byla žalobci doručena písemnost žalovaného ze dne 17. 7. 2015, č. j. MSMT-25062/2015-3 nazvaná jako „odpověď na žádost a stížnost“ (dále jen „odpověď žalovaného“). V ní žalovaný uvedl, že jelikož v žádosti žalobce požaduje informace z řízení, v nichž je účastníkem, posoudil žádost podle § 37 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“) podle jejího skutečného obsahu jako žádost o nahlédnutí do spisu, čehož může žalobce podle § 38 odst. 1 správního řádu využít. Žalobci sdělil, že jelikož při

vyřizování žádosti nelze postupovat podle zákona o informacích, posoudil stížnost jako bezpředmětnou. S touto odpovědí žalobce nesouhlasil z důvodů podrobně uvedených v žalobě, kdy zejména tvrdil, že je pouze na žadateli, jakého svého práva využije k získání informací nacházejících se ve spisu, resp. jaký postup správního orgánu svým dispozitivním úkonem aktivuje. Konstatoval, že nerespektování vůle žalobce ohledně postupu podle zákona o informacích by bylo porušením ústavního principu autonomie vůle jednotlivce. Zda jsou dány důvody pro neposkytnutí informací podle zákona o informacích, může být předmětem dalšího řízení podle zákona o informacích. K tomu poukázal na souladnou judikaturu NSS a názor veřejného ochránce práv (věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 1As 51/2009, 6As 52/2007, 5As 3/2006 a stanovisko VOP ze dne 15. 8. 2008). Nesouhlasil s tím, že má právo nahlédnout do spisu podle § 38 odst. 1 správního řádu, neboť na řízení podle zákona o informacích se správní řád obecně nevztahuje a mezi výjimky nepatří ani institut nahlížení do spisu. Žalobce tak nemá a nikdy neměl právo nahlížet do předmětných spisů, nesprávná je proto argumentace žalovaného dovozujícího opak.

Žalobce žádal, aby soud rozhodl o žalobě rozsudkem takto:

- I. Určuje se, že zásah žalovaného do práv žalobce spočívající v nepředložení spisu ministrovi školství, mládeže a tělovýchovy jako nadřízenému orgánu ve lhůtě k tomu určené poté, kdy žalobce podal stížnost na postup při vyřizování žádosti ze dne 14. 7. 2015, v níž si stěžuje na postup při vyřizování jeho žádosti o poskytnutí informací ze dne 26. 6. 2015, evidované u žalovaného pod č. j. MSMT-25062/2015-1, byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v zásahu spočívajícím v nepředložení spisu ministrovi školství, mládeže a tělovýchovy, jako nadřízenému orgánu, ve lhůtě k tomu určené poté, kdy žalobce podal stížnost na postup při vyřizování žádosti ze dne 14. 7. 2015, v níž si stěžuje na postup při vyřizování jeho žádosti o poskytnutí informací ze dne 26. 6. 2015, evidované u žalovaného pod č. j. MSMT-25062/2015-1.
- III. Žalovaný je povinen zaplatit k rukám právního zástupce žalobce náhradu nákladů řízení do 3 dnů od právní moci rozsudku.

Ve vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že žalobce dne 26. 6. 2015 doručil žalovanému žádost o informace a následně dne 14. 7. 2015 doručil žalovanému stížnost podle zákona o informacích. Dne 6. 8. 2015 podal žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti. Žalovaný rozhodl o žádosti dne 17. 8. 2015 odmítnutím poskytnutí informací rozhodnutím č. j. MSMT-25062/2015-5. V rámci vyřizování žádosti byla tato nejdříve vyhodnocena jako žádost o nahlížení do spisu (viz. dopis č. j. MSMT-25062/2015-3-sdělení žalovaného), následně však k podáním žadatele byla vyřízena podle zákona o informacích výše uvedeným rozhodnutím. Žalovaný měl za to, že pojmově je „předložení“ stížnosti nadřízenému orgánu v rámci jednoho ústředního státního úřadu – MŠMT – v nějaké formální podobě v zásadě vyloučeno. „Předložení“ jako formalizovaný úkon přichází v úvahu tam, kde o stížnosti rozhoduje orgán odlišný od povinného subjektu. Jestliže je však povinným subjektem podle zákona o informacích tak nadřízeným orgánem MŠMT, resp. ministr školství, mládeže a tělovýchovy, není třeba činit žádné formální „předložení“ stížnosti nadřízenému orgánu. Orgánu příslušnému k rozhodnutí o stížnosti již byla stížnost doručena a má ve své dispozici také

spisový materiál; není tedy co kam předkládat. Vnitřní organizace zpracování stížnosti (a přípravy rozhodnutí) je organizační věcí nemající dopady na vlastní řízení o stížnosti. Procesní prostředek ochrany, který zvolil žalobce cestou žaloby na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu, není podle názoru žalovaného v tomto případě z povahy věci možné použít. Správnímu orgánu příslušná stížnost došla a ten má rozhodnout ve lhůtách podle zákona. Neexistence formálního „aktu předložení“ stížnosti v příslušném spise není vadou řízení ani nezákonným zásahem správního orgánu. Teprve v případě, že by MŠMT vůbec nerozhodlo o žádosti o poskytnutí informací, resp. o stížnosti ve lhůtách daných zákonem, může žalobce využít nástroje soudní ochrany proti nečinnosti správního orgánu. Na okraj žalovaný uvedl, že v tomto případě žalobce tyto nástroje využil, kdy se podáním ze dne 6. 8. 2015 (č. j. MSMT-25062/2015-4) domáhal vyřízení podané stížnosti. Žalovaný na tuto žádost reagoval a dne 17. 8. 2015 vydal rozhodnutí o odmítnutí žádosti, č. j. MSMT-25062/2015-5. Tento postup v řízení o žádosti o poskytnutí informací poukazuje na to, že žaloba na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu není v tomto případě přílehavá a na ochranu práv žadatele o informace lze úspěšně použít nástroje pro ochranu proti nečinnosti.

Žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

V replice ze dne 10. 11. 2015 (1.replika) žalobce reagoval na vyjádření žalovaného, kdy poukázal na to, že řízení o stížnosti může být ukončeno a tedy ukončen i procesní vztah založený stížností mezi správním orgánem a stěžovatelem, buď rozhodnutím nadřízeného orgánu, v případě stížnosti podle § 16a odst. 6 zákona o informacích nebo vyhověním stížnosti povinným subjektem provedením požadovaného úkonu podle § 16a odst. 5 téhož zákona. Žalovaný po podání žaloby vyhověl ve smyslu § 16a odst. 5 zákona o informacích stížnosti tím, že vydal rozhodnutí o odmítnutí žádosti ze dne 17. 8. 2015, č. j. MSMT-25062/2015-5 (dále též „rozhodnutí o odmítnutí žádosti“). Z toho je zřejmé, že ač bylo stížnosti vyhověno až po uplynutí 7 denní lhůty podle § 16a odst. 5 citovaného zákona, není poté již povinný subjekt povinen stížnost předkládat nadřízenému orgánu, neboť ukončením řízení o stížnosti byl ukončen procesní vztah mezi stěžovatelem a správními orgány a tedy i práva a povinnosti z tohoto vztahu vyplývající. Vydáním rozhodnutí, tedy v důsledku chování žalovaného, tak žalovanému zanikla povinnost předložit stížnost nadřízenému orgánu a zásah spočívající v nepředložení spisu nadřízenému orgánu proto již netrvá. S ohledem na ukončení nezákonného zásahu po podání žaloby vydáním rozhodnutí vzal žalobu žalobce proto částečně zpět v rozsahu, v němž se domáhal, aby bylo žalovanému zakázáno pokračovat v zásahu spočívajícím v nepředložení spisu ministroví školství, mládeže a tělovýchovy (bod II. petitu žaloby).

Žalobce dále nesouhlasil se stanoviskem žalovaného ve vyjádření k žalobě s tím, že dokud není nadřízenému orgánu stížnost předložena, nemůže ani začít plynout 15 denní lhůta k rozhodnutí stížnosti podle § 16a odst. 8 zákona o informacích. Není-li stížnost předložena nadřízenému orgánu, nemůže se nadřízený orgán dostat do prodlení s rozhodnutím o ní, nemůže být tedy nečinný a je tak vyloučena ochrana prostřednictvím § 80 odst. 3, věta druhá a následně i v soudním řízení podle § 79 odst. 1 s. ř. s. Žalobce podal žádost o uplatnění proti nečinnosti při rozhodování o stížnosti pouze z důvodu opatrnosti, jelikož nevěděl, zda stížnost již byla nebo nebyla ministroví předložena. Aby žalobce mohl využít nástroje soudní ochrany proti nečinnosti, jak uvádí žalovaný, musí být stížnost nejprve předložena nadřízenému orgánu. Nebylo-li by možné domáhat se předložení stížnosti nadřízenému orgánu, zůstal by v případě nepředložení stížnosti nadřízenému orgánu stěžovatel bez soudní ochrany, když by se nikdy nemohl domoci rozhodnutí o stížnosti, které je přezkoumatelné soudem. Nemůže obstat ani argumentace žalovaného, že v případě ústředního orgánu státní správy není co kam

předkládat, tedy že předložení věci ministrovi nepřipadá do úvahy. Z hlediska zákona o informacích i § 178 správního řádu totiž není rozdílu, zda je nadřízeným orgánem odlišná instituce nebo fakticky její organizační složka. V obou případech se z hlediska těchto zákonů jedná o odlišné správní orgány, kterým je nutné stížnost předložit. Bez předložení stížnosti se nemůže nadřízený správní orgán, ač je jím vedoucí ústředního orgánu státní správy o stížnosti dozvědět a tedy ji ani vyřídit. Nebylo-li tak ministrovi stížnost předložena, bylo vyloučeno, aby v ní činil jakékoliv úkony, nemohlo ani dojít k naplnění hypotézy podle § 16a odst. 8 zákona o informacích. Důsledky nepředložení stížnosti a zatajení její existence ministrovi je přitom nasnadě – nemohl o ní rozhodnout, proto také zřejmě o ní ani nikdy nerozhodl a vyhotovil rozhodnutí až pod tlakem podané žaloby (stejného dne, kdy mu byla žaloba doručena). V případě výkladu žalovaného, dle kterého není nutné předložit stížnost nadřízenému orgánu, který je součástí organizační struktury ústředního orgánu státní správy, jelikož tomuto byla stížnost doručena v okamžiku jejího podání „má ve své dispozici také spisový materiál“ a není tak kam co předkládat, začala by lhůta podle § 16a odst. 8 citovaného zákona plynout v okamžiku podání stížnosti. Takový právní názor však nezastává ani žalovaný, neboť v jiném řízení o žádosti podle zákona o informacích vedeném u žalovaného žalobce podal rozklad proti rozhodnutí žalovaného o odmítnutí žádosti a posléze z důvodu průtahu při rozhodování o rozkladu žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti. Na to reagoval žalovaný písemností, kde poukázal na lhůtu k předložení rozkladu nadřízenému orgánu 15 dnů ode dne doručení rozkladu. Uvedené je tak v rozporu s tím, co prezentuje žalovaný ve vyjádření k žalobě v projednávané věci. K obdobnému závěru dospěl i Obvodní soud pro Prahu 1 v rozsudku ze dne 16. 10. 2015, č. j. 25C 107/2013-151, kde vycházel z toho, že ministr musí jinému odboru své rozhodnutí nejprve doručit, aby ten ho měl k dispozici a mohl se jím tak řídit. Žalobce dále poukázal na usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 5. 2014, č. j. 8Ans 2/2012-278, kde se rozšířený senát zabýval nutností vyčerpat žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti před podáním žaloby na ochranu proti nečinnosti ústředního orgánu státní správy a uvedl, že ač na venek mohou správní orgány působit monoliticky, nelze přehlížet jejich vnitřní strukturu a v případě vedoucích těchto orgánů je nereálná představa, že mají detailní přehled o všech řízeních, která u ústředního správního orgánu probíhají. Podle žalobce je tak zřejmá nesprávnost názoru žalovaného uvedeném ve vyjádření k žalobě, který právě takovou nereálnou vědomost ministra o podané stížnosti předpokládá. Pokud tedy není nadřízenému orgánu stížnost předložena, ten o ní, stejně jako jakýkoli jiný správní orgán působící mimo organizační strukturu žalovaného, neví, tedy o ní nemůže rozhodnout a logicky mu tedy ani nemůže plynout lhůta pro rozhodnutí. Z toho je zřejmé, že i mezi jednotlivými organizačními složkami přichází předložení spisu, jak to předpokládá zákon, do úvahy. Právní názor žalovaného ve vyjádření je tedy nesprávný.

S ohledem na částečné zpětvzetí žaloby žalobce setrval na svém žalobním návrhu, uvedeném v žalobě pod bodem I. a tedy určení, že zde vymezený zásah žalovaného do práv žalobce byl nezákonný. V rozsahu původně požadovaného petitu pod bodem II. žaloby žádal, aby soud řízení zastavil, pod bodem III. konečného návrhu trval na přiznání náhrady nákladů řízení.

V replice ze dne 19. 11. 2015 (2. replika) žalobce uváděl obdobně jako v podané žalobě.

Při ústním jednání účastníci setrvali na svých stanoviscích. Důkazy žalobce soud neprovedl, neboť jsou součástí spisového materiálu, předloženého žalovaným k projednání žaloby.

Výrokem I. rozsudku soud podle ust. § 47 odst. 1 s.ř.s. řízení zastavil v části, v níž se žalobce domáhal, aby bylo žalovanému zakázáno pokračovat v zásahu spočívajícím

v nepředložení spisu ministrovi školství, mládeže a tělovýchovy jako nadřízenému orgánu ve lhůtě k tomu určené poté, kdy žalobce podal stížnost na postup při vyřizování žádosti ze dne 14.7.2015 v níž si stěžuje na postup při vyřizování jeho žádosti o poskytnutí informací ze dne 26.6.2015, evidované u žalovaného pod č.j. MSMT-25062/2015-1, neboť žalobce vzal v tomto rozsahu podáním ze dne 10.11.2015 žalobu zpět.

Při posouzení věci samé soud vyšel z následující právní úpravy:

Podle ustanovení § 16a odst. 5 zákona o informacích v rozhodném znění povinný subjekt předloží stížnost spolu se spisovým materiálem nadřízenému orgánu do 7 dnů ode dne, kdy mu stížnost došla, pokud v této lhůtě stížnosti sám zcela nevyhoví tím, že poskytne požadovanou informaci nebo konečnou licenční nabídku, nebo vydá rozhodnutí o odmítnutí žádosti.

Podle ustanovení § 178 odst. 1, 2 správního řádu v rozhodném znění nadřízeným správním orgánem je ten správní orgán, o kterém to stanoví zvláštní zákon. Neurčuje-li jej zvláštní zákon, je jím správní orgán, který podle zákona rozhoduje o odvolání, popřípadě vykonává dozor. (2) Nelze-li nadřízený správní orgán určit podle odstavce 1, určí se podle tohoto odstavce. Nadřízeným správním orgánem orgánu obce se rozumí krajský úřad. Nadřízeným správním orgánem orgánu kraje se rozumí v řízení vedeném v samostatné působnosti Ministerstvo vnitra, v řízení vedeném v přenesené působnosti věcně příslušný ústřední správní úřad, popřípadě ústřední správní úřad, jehož obor působnosti je rozhodované věci nejbližší. Nadřízeným správním orgánem jiné veřejnoprávní korporace se rozumí správní orgán pověřený výkonem dozoru a nadřízeným správním orgánem právnické nebo fyzické osoby pověřené výkonem veřejné správy se rozumí orgán, který podle zvláštního zákona rozhoduje o odvolání; není-li takový orgán stanoven, je tímto orgánem orgán, který tyto osoby výkonem veřejné správy na základě zákona pověřil. Nadřízeným správním orgánem ústředního správního úřadu se rozumí ministr, nebo vedoucí jiného ústředního správního úřadu. Nadřízeným správním orgánem ministra nebo vedoucího jiného ústředního správního úřadu se rozumí vedoucí příslušného ústředního správního úřadu.

Soud o věci uvažil takto:

Právní nauka mluví o bezprostředním zásahu v souvislosti se správní činností k odvrácení nebezpečí, které bezprostředně ohrožuje na právech chráněné zájmy. Touto činností tak veřejná správa zasahuje do právních poměrů osob, které toto ohrožení vyvolaly, popřípadě třetích osob a omezuje je v jejich právech. Vedle zásahu spočívajícího v pravomocném rozhodnutí ve věci samé, které může soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu zrušit, je tak nutno dovozovat i jiný zásah, za který judikatura považuje zpravidla jednorázový, protiprávní a zároveň protiústavní útok orgánů veřejné moci vůči veřejným subjektivním právům, který v době útoku představuje trvalé ohrožení po právu existujícího stavu, nemá však podobu rozhodnutí. Musí se jednat o přímý zásah do právní sféry (porušení práva na sféru osobní svobody, práva na ochranu vlastnictví, nepřípustné omezení subjektivního veřejného práva podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost, zásah do práva na soukromí a případně též do dobré pověsti, v rozporu s právem na respektování obydlí). Takový jiný zásah soud nemůže zrušit, může však orgánu veřejné moci zakázat, aby v porušování dotčeného práva pokračoval (rozsudek NSS ve věci sp.zn. 5Aps 2/2007).

Do účinnosti novely s.ř.s. (zákon č. 150/2002 Sb.) provedené zákonem č. 303/2011 umožňoval s.ř.s. napadnout žalobou pouze existující zásah, resp. zásah, jehož důsledky trvají nebo hrozí jeho opakování. Pokud zásah skončil, byl soud povinen řízení o žalobě zastavit (§

86 s.ř.s.). Domáhal-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný, jednalo se o žalobu nepřipustnou (§ 85 s.ř.s.). Ust. § 87 odst. 2 s.ř.s. upravující výrok soudu s určovacím výrokem vůbec nepočítal. Citovaná novela zavedla nové oprávnění soudu vydat kromě výroku naplnění (přikazujícího či zakazující) též výrok určovací (někdy označovaný jako deklaratorní či akademický), jímž by soud určil, že zásah byl nezákonný.

Při věcném posouzení žaloby soud vyšel z rozsudku NSS ve věci spisová značka 2 Aps 1/2005 ze dne 17. 3. 2005, který pro shledání důvodnosti podané žaloby vyžaduje kumulativní splnění šesti podmínek, a sice že žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením (zásahem správního orgánu v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka) a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasazeno (5. podmínka), přičemž „zásah“ v širším smyslu nebo jeho důsledky musí trvat nebo musí hrozit opakování „zásahu“ (6. podmínka). Není-li byt' jen jediná z uvedených podmínek splněna nelze ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout. Domáhá-li se žalobce pouze akademického (určovacího výroku), šestá podmínka odpadá a není třeba ji zkoumat (rozsudek NSS ve věci sp. zn. 1Afs 60/214).

S ohledem na to, že se žalobce v projednávané věci domáhal pouze akademického (určovacího) výroku, zabýval se soud pouze prvními pěti podmínkami a dospěl k závěru, že byly splněny. Je tomu tak proto, že podle obsahu spisového materiálu a nesporných tvrzení obou účastníků řízení žalobce podal dne 14. 7. 2015 u žalovaného stížnost ze dne 14. 7. 2015, evidovanou žalovaným pod č. MSMT-25062/2015-2) na postup při vyřizování jeho žádosti o informacích ze dne 26. 6. 2015. Ve lhůtě 7 dnů dané ust. § 16a odst. 5 zákona o informacích však žalovaný (ministerstvo), jako povinný subjekt stížnost spolu se spisovým materiálem nadřízenému orgánu, kterým je podle § 178 odst. 2 správního řádu ministr, nepředložil, ačkoliv v této lhůtě stížnosti sám nevyhověl ani nevydal rozhodnutí o odmítnutí žádosti. Za takový postup totiž nelze považovat jeho odpověď žalobci na žádost a stížnost ze dne 17. 7. 2015, č. j. MSMT-25062/2015-3, jejímž obsahem je sdělení, že žádost o informace posoudil jako žádost o nahlížení do spisu, proto považuje stížnost za bezpředmětnou, neboť při jejím vyřizování nelze postupovat podle zákona o informacích. Tímto sdělením žalovaný žalobce uvědomil o svém nezájmu zabývat se jeho žádostí o informace a stížností na její vyřizování (sdělení došlo žalobci 20. 7. 2015) z důvodu ve sdělení uvedených. Žalobce s takovým postupem žalovaného nesouhlasil a požádal o uplatnění opatření proti nečinnosti podáním ze dne 6. 8. 2015, došlým žalovanému téhož dne pod č. j. MSMT-25062/2015-4), a žádal, aby ve lhůtě 15 dnů ministr učinil opatření proti nečinnosti podle § 80 odst. 4 písm. a) správního řádu a uložil žalovanému o stížnosti do 15 dnů rozhodnout. Rozhodnutím ze dne 17. 8. 2015, č. j. MSMT-25062/2015-5 žalovaný žádost žalobce o informace podle § 15 odst. 1 a § 20 odst. 4 ve spojení s § 2 odst. 3 zákona o informacích odmítl. Tím se stala stížnost bezpředmětnou.

Z uvedeného je zřejmé, že žalobce byl postupem žalovaného spočívajícím v nepředložení stížnosti spolu se spisovým materiálem nadřízenému orgánu (ministrowi) ve stanovené lhůtě *přímo* (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem správního orgánu v širším smyslu, který nebyl rozhodnutím (4. podmínka), ale byl zaměřen přímo proti němu, resp. v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasazeno (5. podmínka). První až pátá podmínka pro shledání důvodnosti podané žaloby tak byly splněny.

Soud nemohl vejít na obranu žalovaného uvedenou ve vyjádření k žalobě, že pojmově je předložení stížnosti nadřízenému orgánu v rámci jednoho ústředního státního úřadu ve formální podobě v zásadě vyloučeno, neboť příslušnému orgánu k rozhodnutí o stížnosti již byla stížnost doručena a má ve své dispozici spisový materiál, není tedy co kam předkládat. Soud má oproti tomu za to, že povinnost předložit stížnost se spisovým materiálem

nadřízenému orgánu podle § 16a odst. 5 zákona o informacích dopadá i na ústřední orgány státní správy, byť je řízení vedeno pouze v rámci tohoto jednoho ústředního orgánu, kdy je povinným subjektem ministerstvo a nadřízeným správním orgánem jeho ministr. Soud trvá na přísné formalizovanosti aktu předložení stížnosti spolu se spisovým materiálem ministroví postupem podle § 16a odst. 5 zákona o informacích, neboť ve shodě se závěry rozšířeného senátu NSS v jeho usnesení ze dne 20. 5. 2014, č. j. 8 Ans 2/2012-278 nelze přehlédnout vnitřní strukturu ústředních orgánů státní správy, v čele s jejich vedoucími a rozumně předpokládat, že tito vedoucí mají detailní přehled o všech řízeních, která u ústředního správního orgánu probíhají.

Soud nepřisvědčil ani poukazu žalovaného na nepřiléhavost žaloby na nezákonný zásah, neboť lze na ochranu práv žadatele o informace úspěšně použít nástroje na ochranu proti nečinnosti. Při posouzení soud vyšel z judikatury NSS ve věci sp. zn. 6 Ans 1/2004 a sp. zn. 6 As 129/2014 podle které, *nečinnost spočívající v nepostoupení spisu není nečinností ve smyslu § 79 s.ř.s., neboť se nejedná o nečinnost ve vztahu k rozhodnutí či osvědčení, nýbrž o nečinnost ve vztahu k určitému faktickému úkonu správního orgánu s tím, že při splnění podmínek se však může jednat o nezákonný zásah podle ust. § 82 a násl. s.ř.s.*

Soud proto podle § 87 odst. 2 určil, že provedený zásah byl nezákonný.

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1, 3 s.ř.s. Žalobce měl ve věci plný úspěch, neboť k částečnému zpětvezetí žaloby došlo pro pozdější chování žalovaného, který vydal po podání žaloby rozhodnutí o odmítnutí žádosti o informace (rozhodnutí žalovaného ze dne 17.8.2015. Soud žalobci proto přiznal náklady řízení za zaplacený soudní poplatek ve výši 2.000,- Kč a náklady právního zastoupení za 4xúkon právní služby (převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby, 1.replika, účast u ú.j. dne 25.11.2015 podle § 7 bod 5., § 9 odst. 4 písm.d), § 11 odst. 1 písm. a), d), g) vyhl.č. 177/1996 Sb., advokátní tarif), tedy 13.600,- Kč, 4x režijní paušál (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky), tedy 1.200,- Kč a DPH ve výši 2.856,- Kč, celkem 18.456,- Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud.

V Praze dne 25. listopadu 2015

JUDr. Ivanka Havlíková, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: Lucie Horáková